

FINANSAL MUHASEBE DERSLERİNDE OLUŞAN KAVRAM YANILGILARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Yasin ŞEKER¹

Aykut İŞLEYEN²

Atıf/©: Şeker, Y., ve İşleyen, A. (2018). Finansal muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışlarına yönelik bir araştırma. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(3), 2403-2418. doi: 10.17218/hititsosbil.475232

Özet: Bu çalışmanın amacı finansal/genel muhasebe dersini alan öğrencilerin muhasebe öğrenimini zorlaştıran kavram yanlışlarının tespit edilmesi ve oluşan yanlışlara yönelik çözüm önerileri sunmaktır. Finansal/Genel Muhasebe derslerinin muhasebe öğrenimine başlangıç niteliğinde olduğu düşünüldüğünde bu derslerde oluşan kavram yanlışlarının tespiti ve giderilmesine yönelik yapılacak öğretim uygulamalarının muhasebe öğrenimine oldukça önemli bir katkı sağlayacağı söylenebilir. Ayrıca öğretim elemanlarının, bu çalışma sonucunda belirlenen, öğrencilerde muhasebe öğreniminde oluşan kavram yanlışlarını bilerek hareket etmesi derslerin daha verimli geçmesinde ve öğrencilerde oluşabilecek kavram yanlışlarına karşı önceden önlem alınmasında katkı sağlayacağını söylemek mümkündür. Bu kapsamda çalışmada Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesindeki İşletme, Bankacılık ve Finans, İktisat, Maliye ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümlerinde Genel Muhasebe dersini alan tüm öğrencilere kavram yanlışlarının tespitine yönelik bir anket çalışması uygulanmıştır. Anket çalışması demografik değişkenler, kavram yanlışlarının oluşabileceği durumlar ve öğrenci önerilerinden oluşmaktadır. Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler IBM SPSS istatistik paket programıyla analiz edilmiş ve analiz sonuçları yorumlanmıştır. Sonuç olarak, muhasebe dersi alan öğrencilerde oluşan kavram yanlışlarının, çalışma kapsamında ele alınan cinsiyet, dersi alma durumları, mezun olduğunda muhasebe mesleği seçmeleri, muhasebe derslerine çalışma sebepleri, muhasebe dersi için harcanan çalışma süreleri ve öğrencilerin devam durumu değişkenlerinde anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Finansal/Genel Muhasebe, Öğrenim, Kavram Yanılgısı

A Research on the Misconceptions Occured in Financial Accounting Courses

Citation/©: Şeker, Y., and İşleyen, A. (2018). A research on the misconceptions occurred in financial accounting courses. *Hitit University Journal of Social Sciences Institute*, 11(3), 2403-2418. doi: 10.17218/hititsosbil.475232

Abstract: The aim of the study is to determine student's misconceptions that complicate the accounting education and suggest to solution offer against misconceptions. When in the light of financial/general accounting courses are introduction for accounting education, it can be said that instructional practices that they are made for correction of misconceptions and determination of misconceptions,

Makale Geliş Tarihi: 26.10.2018

Makale Kabul Tarihi: 12.12.2018

Bu makale 3-5 Kasım 2017 tarihleri arasında Antalya'da düzenlenen 1st International Symposium on Social Sciences and Educational Research (ISCER 2017) adlı etkinlikte sözlü bildiri olarak sunulmuş ve özeti sempozyum bildiri özet kitabında basılmış "Finansal/genel muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları: Hitit üniversitesi İİBF örneği" başlıklı bildirinin tamamlanmış halidir.

¹Sorumlu Yazar, Arş. Gör., Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe ve Finansman ABD ve İstanbul Üniversitesi, SBE, Muhasebe Doktora Programı Öğrencisi, yasinseker@hitit.edu.tr , <http://orcid.org/0000-0003-0513-7682>

²Dr.Öğr.Üyesi, Hitit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Muhasebe ve Finansman ABD, aykutisleyen@hitit.edu.tr , <http://orcid.org/0000-0002-6252-4489>

which occur in the course are helpful. Furthermore, it can be claimed that knowledge of students' misconceptions in accounting learning can contribute to taking precautionary measures against detained misconceptions. In the study, survey method has been applied with students who are taking accounting courses in Business Administration, Banking and Finance, Economics, Finance and Public Administration Departments in Faculty of Economics and Administrative Sciences. The questionnaire form consists of demographic variables, situations that cause misconceptions, and student's suggestions. Data, which obtained from survey on students has analysed and made inference by using IBM SPSS statistics software. According to outcomes obtained, it is determined that the misconceptions in the students who took the accounting course showed significant differences in terms of gender, course taking status, choice of accounting profession when graduating, reasons for working in accounting courses, working hours spent for accounting course and attendance to course of students.

Keywords: *Financial Accounting, Education, Misconceptions*

1. GİRİŞ

Finansal/Genel Muhasebe dersleri İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerinin çoğunlukla tüm bölümlerin temel derslerinden birisidir. Aynı zamanda bu dersler muhasebeye giriş niteliğindedir. Muhasebe ile ilgili temel derslerin iyi bir şekilde kavranması, daha sonra alınacak derslerin daha iyi bir şekilde anlaşılması ve alana karşı olumlu bir tutum sergilenmesi açısından önem arz etmektedir. Muhasebe öğretiminde öğrencilerin tutumlarından kaynaklı öğretim zorluklarının yaşandığı (Şeker ve İşleyen, 2017, s. 385) bunun da öğrenimi zorlaştırdığı söylenebilir. Öğrenimi zorlaştıran diğer nedenlerden birisi ise kavram yanlışlarıdır. Kavram (concept), nesnelere veya düşüncelerin zihindeki soyut ve genel tasarımı olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], Güncel Türkçe Sözlük, t.y.). Kavram yanlışları (misconceptions) ise öğrenmeye engel teşkil eden yanlış öğrenmelerdir (Baki ve Bell, 1997; Ubuz, 1999, s. 96; Erol ve Demirel Utku, 2015, s. 1079). Tanımdan anlaşıldığı gibi kavram yanlışları yanlış veya eksik kavramlardan/öğrenmelerden kaynaklanmaktadır. Muhasebe boyutunda kavram yanlışları; muhasebe ile ilgili kavramların, zihinde gerçekte olduğundan farklı olarak yanlış veya eksik kavranmalarından meydana gelmektedir.

Muhasebe konusunda öğrencilerde oluşan kavram yanlışlarının birçok nedeni olabilir. Bu nedenlerin başında; muhasebe kavramlarının daha önce günlük dilde farklı anlamlarda kullanılıyor olması, muhasebe kavramlarının tanımlarıyla bağlantı kurulamaması, öğrenme isteğinin olmaması, odaklanma eksikliği, etkili dinlememe, etkili anlatamama, kavramların öğretilmesinde uygun olmayan ortamın varlığı ve yanlış veya eksik anlamaların belirlenmesine yönelik faaliyetlerin yapıl(ma)maması gibi faktörlerin olduğu söylenebilir. Muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışlarının tespit edilmesi ve belirlenen nedenlere yönelik kavram yanlışlarını gidermek için gerekli faaliyetlerin yapılması doğru bir şekilde öğrenime katkı sağlayabilecek ve ayrıca muhasebeye karşı olumsuz tutuma sahip kişilerin tutumlarının olumluya dönüşmesinde katkısı olabilecektir.

Muhasebe derslerinde öğretimde kullanılan yöntem genel olarak; ilgili konunun öğretim elemanı tarafından anlatılması, örnekler çözülmesi ve öğrencilere ev ödevlerinin verilmesi süreçlerini içermektedir. Bu sürecin başarılı bir şekilde gerçekleşmesi ise öğrencilerin muhasebenin mantığını anlama ve muhasebeye ilişkin kavramları özümsemeleriyle sağlanabilmektedir (Gerekan ve Aygün, 2012, s. 134). Ayrıca muhasebe derslerinde başarının sağlanması noktasında önemli faktörlerden birisi olan öğrencilerde oluşan kavram yanlışlarının ortaya konularak ilgili

öğretim elemanlarının bu yanılgıları en düşük seviyeye indirecek öğretim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesiyle öğrencilerin başarı düzeylerinin arttırılabileceği söylenebilir.

Bu çalışmanın amacı Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nin (İİBF) çeşitli bölümlerinde Finansal/Genel Muhasebe dersini alan öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarının ortaya konulması ve bu yanılgıların giderilmesi konusunda çözüm önerilerinin sunulmasıdır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın ana kütlesi, Hitit Üniversitesi İİBF'deki İşletme, İşletme İkinci Öğretim, İktisat, İktisat İkinci Öğretim, Bankacılık ve Finans, Maliye ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi İkinci Öğretim bölümlerinde 2015/2016 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Genel Muhasebe dersini alan toplam 990 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmada örneklem seçimine gidilmeyip tamsayım yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak ankete 729 öğrenci cevap vermiştir.

Çalışma kapsamında öncelikle literatür taraması sonucu ulaşılan çalışmalara yer verilmiştir. Daha sonra çalışmanın araştırma kısmı ve analiz sonuçlarına yer verilmiş olup son olarak sonuç bölümünde çalışmanın genel değerlendirmesi yapılmış ve önerilerde bulunulmuştur.

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Konuyla ilgili literatürde ulaşılabilen çalışmalar aşağıda özetlenmiştir.

Çankaya ve Dinç (2009) yapmış oldukları çalışmada bilgisayar sunumu yöntemiyle ve klasik usulde (tahtada el ile yazma yöntemiyle) olmak üzere iki farklı şekilde muhasebe derslerini alan 600 öğrencinin derslerdeki başarı durumlarını değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucunda bilgisayar sunumunda ders alan öğrencilerle klasik usulde ders alan öğrenciler arasında başarı düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş olup bilgisayar sunumuyla ders gören öğrencilerin başarı ortalamalarının klasik usulde ders görenlerden 5 puan daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Başarılı öğrencilerin daha az kavram yanılgısına sahip olacağı düşünüldüğünde bu çalışma sonuçlarına göre bilgisayar sunumuyla ders gören öğrencilerde klasik yöntemde ders gören öğrencilere göre daha az kavram yanılgısı oluştuğu söylenebilir.

Kalkan ve Uğuz (2010) tarafından Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Muhasebe ve Finansal Yönetim bölümünde okuyan 33 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada (öğrencilerin bilgisayar destekli kavram haritalarına ilişkin görüşlerinde) kavramları birlikte ve organize olarak görme, bilgileri daha kolay gözden geçirme, konuyu kolay özetleyebilme gibi sonuçlara varıldığı vurgulanmıştır.

Ertan, Yücel ve Saraç (2014), Uludağ Üniversitesi İİBF İşletme bölümü 2. sınıf öğrencilerinin oran analizi konusuna ilişkin kazanımları üzerindeki etkisini ölçmeye yönelik çalışmalarında (öntest-sontest kontrol gruplu bir model kullanarak) kavram haritaları ile eğitim görenlerin başarısının arttığı ve dolayısıyla anlatılan konuyu daha iyi kavradığı sonucuna ulaşmışlardır.

Erol ve Demirel Utku (2015) tarafından Akdeniz Üniversitesi İİBF İşletme bölümü birinci sınıfta okuyan 75 öğrenci üzerinde yapılan çalışmada, öğrencilerin muhasebe işleyişini genel olarak kavramakta zorluk çekmelerinden dolayı sınavlarının klasik ve açık uçlu sorular yerine, çoktan seçmeli (test) olmasını istedikleri ve birçok konuda kavram yanılgıları ile karşı karşıya oldukları sonucuna ulaşmışlardır.

Djatej, Chen, Eriksen ve Zhou (2015), çalışmalarında temel olarak muhasebe konusunda davranışsal amaç ve davranışsal ölçütler arasındaki ilişkiyi ortaya koymaya yönelik bir araştırma yapmışlardır. Çalışma kapsamında anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında Amerika Birleşik Devletlerindeki belirlenen üç bölgesel üniversitede lisans düzeyinde Muhasebeye Giriş dersini alan 1.207 öğrenci ankete cevap vermiştir. Sonuç olarak muhasebeyi meslek olarak

seçmek isteyen öğrencilerin, muhasebe ile ilgili teknik beceri öz-yeterliliği, muhasebe mesleğinin algılanan durumu ve sosyal etki (normatif inançlar) tarafından kolektif olarak motive edildiği belirlenmiştir. Daha spesifik olarak, muhasebe ile ilgili teknik becerilerine yüksek derecede güvenen, muhasebe mesleğini olumlu algılayan ve muhasebenin iş hayatındaki önemli başkaları tarafından özendirilen öğrencilerin, temel olarak muhasebeyi seçme olasılıklarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kızılgöl, Kılıç ve Abdioğlu (2016), Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi İşletme Yönetimi bölümünde Maliyet Muhasebesi dersini alan 56 öğrenci üzerinde yaptıkları çalışmada, öğrencilerin Maliyet Muhasebesinin temel konularını öğrenirken, kavram haritalarının kullanılması ile geleneksel yöntemin öğrencilerin akademik başarılarına etkileri araştırılmıştır. Sonuç olarak kavram haritalarının öğrencilerin öğrenme becerileri üzerinde olumlu etkileri olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bu çalışmada, kavram haritalarının kullanılmasının, öğrencilerin kavramları bütünleştirerek bilgiyi analiz etme yeteneklerini geliştirdiği belirtilmiştir.

Yıldız ve Ülkü (2016), Sakarya Üniversitesi İşletme ve Sosyal Bilimler Fakültesinin farklı bölümlerinde Genel Muhasebe dersini alan 271 öğrenci üzerinde yapmış oldukları çalışma sonucunda, kavram yanlışlarının nedenlerinden birisinin de muhasebe eğitiminde kullanılan bazı ifadelerin günlük yaşamda kullanılan anlamı ile farklı olduğunu, bu sorunun giderilmesi için kavram haritalarından faydalanılması gerektiğini, kavram haritalarının konuların bir bütün olarak görülüp konular arasında bağlantı kurulmasında, etkili ve kalıcı öğrenme sağlanmasında yardımcı olacağını belirtmiştir.

Coetzee, Schmulian ve Coetzee (2017), çalışmalarında Güney Afrika'da lisans düzeyindeki muhasebe öğrencilerinin, web konferans temelli öğretiler hakkındaki algılarını araştırmıştır. Ayrıca çalışmada yazarlar, bu eğiticilerin akademik performans üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma kapsamında yapılan ankete 449 öğrenci cevap vermiştir. Sonuç olarak, web tabanlı öğretilerin öğrencileri istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde akademik performans bakımından pozitif olarak etkilediği, öğrenime ve öğretime olumlu anlamda katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. ARAŞTIRMA

Bu bölümde araştırmanın konusu, ana kütlesi, yöntemi, amacı, önemi, hipotezleri ve bulgularına ait bilgiler aşağıda başlıklar halinde yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Ana Kütlesi ve Yöntemi

Çalışmanın ana kütlesi Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesindeki İşletme, İşletme İkinci Öğretim, İktisat, İktisat İkinci Öğretim, Bankacılık ve Finans, Maliye ve Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi İkinci Öğretim bölümlerinde 2015/2016 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Genel Muhasebe dersini alan toplam 990 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem seçimine gidilmeyip tamsayım yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak ankete 729 öğrenci cevap vermiştir.

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formunun hazırlanması noktasında Erol ve Demirel Utku (2015) tarafından geliştirilmiş olan kavram yanlışları oluşabilecek durumlar ölçeği kullanılmış ve buna ek olarak yazarların tecrübeleri, muhasebe alanında çalışan akademisyen görüşleri ve yapılan ön çalışma sonuçları doğrultusunda ek olarak 11 adet ifade daha ankete eklenmiştir. Anket formu üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde demografik özelliklerle ilgili sorular yer almakta iken ikinci bölümde muhasebe derslerinde rastlanabilecek kavram yanlışlarına dair ifadeler yer almakta ve

son bölümde ise öğrencilerin muhasebe dersleri için önerileri yer almaktadır. Anket formunun ikinci ve üçüncü bölümlerinde 5'li Likert Ölçeğinden yararlanılmıştır. Toplanan veriler IBM SPSS 22 istatistik paket programına aktarılmış ve analiz edilmiştir. Çalışmanın güvenilirliğine Alfa Katsayısıyla (Cronbach Alfa) bakılmıştır. Farklılıkların tespiti amacıyla ise Bağımsız Örneklem T testi ve ANOVA testi kullanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 kabul edilmiştir.

3.2. Araştırmanın Amacı, Önemi ve Hipotezleri

Bu çalışmanın amacı Hitit Üniversitesi İİBF'nin çeşitli bölümlerinde Finansal/Genel Muhasebe dersini alan öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarının ortaya konulması ve bu yanılgıların giderilmesi konusunda çözüm önerilerinin sunulmasıdır. Kavram yanılgılarının ortaya konulması; öğrencilere dersi anlama, öğrenmelerini kolaylaştıracak yöntemler geliştirilmesi ve derse karşı tutumlarının olumlu anlamda geliştirilmesi noktasında katkı sağlayacağı düşünüldüğünde bu konudaki çalışmaların oldukça gerekli olduğu söylenebilir.

Araştırmanın hipotezleri aşağıdaki gibidir:

- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **cinsiyetleri** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **bölümleri** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **muhasebe dersini alma durumları** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme durumları** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **muhasebe derslerine çalışma sebepleri** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süreleri** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **muhasebe dersini daha iyi anladıkları yöntem** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.
- H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin **derse devam durumları** ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

3.3. Araştırmanın Tanımlayıcı İstatistikleri

Araştırmaya katılan öğrencilere ait cinsiyet, lise, bölüm, muhasebe dersini alma durumu, mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme düşüncesi ve muhasebe derslerine çalışma sebebi, muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süre, muhasebe dersinin daha iyi anlaşıldığı yöntem ve derse devam gibi genel bilgiler aşağıda Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1'de görüldüğü gibi katılımcıların % 54'ü kadın ve % 46'sı erkektir. Bölüm düzeyinde katılımcıların oranlarına bakıldığında Bankacılık ve Finans bölümü (öğrenci kontenjanı az olması nedeniyle) hariç diğer bölümlerde katılım oranları birbirine yakın seviyededir. Katılımcıların, Genel Muhasebe 1 ve Genel Muhasebe 2 derslerini alma durumu incelendiğinde ise % 85'inden

---

daha fazlasının bu dersleri ilk defa aldıkları görülmektedir. Muhasebe mesleğini seçme noktasında katılımcıların % 49'u bu konuda kararsız olduğunu, % 32'si meslek olarak seçmek istemediklerini ve son olarak % 18'inin muhasebe mesleğini seçmek istediğini belirtmiş oldukları tespit edilmiştir. Muhasebe dersine çalışma sebepleri incelendiğinde ise katılımcıların en yüksek oranda % 46'sı iş hayatında yardımcı olması düşüncesiyle ve % 25'i dersi geçebilmek için ders çalıştıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 1. Genel Bilgiler Bölümüne İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Bilgiler	Gruplar	Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	394	54,0
	Erkek	335	46,0
	Toplam	729	100,0
Bölüm	İşletme NÖ	120	16,5
	İşletme İÖ	94	12,9
	İktisat NÖ	106	14,5
	İktisat İÖ	105	14,4
	SBKY NÖ	91	12,5
	SBKY İÖ	98	13,4
	Maliye	91	12,5
	Bankacılık ve Finans	24	3,3
Toplam	729	100,0	
Genel Muhasebe 1 Dersini Alma Durumu	İlk defa aldım	643	88,2
	Kaldım tekrar aldım	86	11,8
	Toplam	729	100,0
Genel Muhasebe 2 Dersini Alma Durumu	İlk defa aldım	626	85,9
	Kaldım tekrar aldım	103	14,1
	Toplam	729	100,0
Mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme durumunuz	İstemiyorum	238	32,6
	Kararsızım	358	49,1
	İstiyorum	133	18,2
	Toplam	729	100,0
Muhasebe dersine çalışma sebebiniz nedir	Akademik kariyer perspektifimi geliştirmek için	93	12,8
	İş hayatımda yardımcı olması düşüncesiyle	335	46,0
	Teorik bilgimi geliştirmek için	56	7,7
	Bu dersi geçebilmek için	185	25,4
	İşletmelerin işleyişini daha iyi anlayabilmek için	60	8,2
	Toplam	729	100,0
Muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süre ne kadardır	1 saatten az	146	20,0
	1-3 saat arası	323	44,3
	3 saat üzeri	85	11,7
	Haftalık değil sadece sınav zamanı çalışıyorum	175	24,0
	Toplam	729	100,0
Muhasebe dersini daha iyi anladığınız yöntem nedir	Tahtada	485	66,5
	Powerpoint	27	3,7
	Tahta ve Powerpoint	134	18,4
	Akıllı Tahta	83	11,4
Toplam	729	100,0	
Derslere devam durumunuz	% 70'den az	222	30,5
	% 70 - % 80 arası	216	29,6
	% 81 - % 90 arası	119	16,3
	% 91 - %100 arası	172	23,6
	Toplam	729	100,0

Tablo 1'de muhasebe dersine haftalık çalışma süreleri incelendiğinde ise katılımcıların % 44'ü haftada 1-3 saat arası çalışmaktayken % 24'ü ise haftalık değil sadece sınav zamanında çalıştıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların muhasebe dersini daha iyi anladıkları yöntemin

incelenmesi sonucunda % 66'sının tahtada (klasik usulde), % 3'ünün PowerPoint sunumu şeklinde(bilgisayar sunumu şeklinde), % 18'inin tahta ve PowerPoint karışık olarak ve son olarak % 11'inin akıllı tahtada dersi daha iyi anladıklarını belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak derslere devam durumu incelendiğinde ise katılımcıların % 30'unun % 70'ten az, % 29'unun % 70-80 arasında, % 16'sının % 81-90 arasında ve son olarak % 23'ünün % 91-100 arasında derse katılım gösterdiği belirlenmiştir.

Aşağıda yer alan Tablo 2 ve Tablo 3'te ise anket çalışmasının temel kısmını oluşturan kavram yanılgılarına ilişkin ifadeler ve öğrenci önerilerine yönelik ifadeler ait aritmetik ortalama, standart sapma, çarpıklık ve basıklık değerlerine ilişkin bilgiler sunulmuştur. İfadeleri sıralama işlemi ise ankette yer alan şekliyle yapılmamış olup, aritmetik ortalama sonuçlarına göre en yüksekten en düşüğe olacak şekilde yapılmıştır.

Tablo 2. Kavram Yanılgıları Ölçeğine İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

İfadeler	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Hesap kodlarını aklımda tutamıyor karıştırıyorum.	3,35	1,29	-0,35	-0,97
Amortisman hesaplamakta güçlük çekiyorum.	3,35	1,28	-0,38	-0,91
Ters karakterli (düzenleyici) hesapların nasıl çalıştığını anlayamıyorum karıştırıyorum.	3,32	1,24	-0,35	-0,86
Maliyet hesaplarının yansıtılma ve kapatılma kayıtlarını anlayamıyorum.	3,32	1,16	-0,23	-0,79
Genel olarak muhasebe sürecinin işleyişini anlamakta zorluk çekiyorum.	3,23	1,25	-0,24	-0,98
KDV mahsubunu nasıl yapacağımı karıştırıyorum.	3,16	1,22	-0,16	-0,95
Mizan oluşturmada güçlük çekiyorum.	3,15	1,25	-0,19	-0,96
Gelir tablosu oluşturmada güçlük çekiyorum.	3,14	1,19	-0,12	-0,89
Dönem karını/zararını bulmakta zorluk çekiyorum.	3,12	1,20	-0,15	-0,88
Ciro etmek ve keşide etmek(çek veya poliçe düzenlemek) arasındaki farkı anlayamıyorum karıştırıyorum.	3,09	1,26	-0,08	-1,03
Gelir ve gider hesaplarının işleyişlerini anlayamıyorum karıştırıyorum.	3,05	1,20	-0,03	-0,90
Muhasebenin mantığını bir türlü kafamda oturtamıyorum.	3,02	1,33	0,09	-1,14
Muhasebenin temel kavramlarını(kişilik, işletmenin sürekliliği, ihtiyatlılık...) karıştırıyorum.	3,02	1,23	-0,04	-1,00
Büyük defter, yevmiye defteri ve bilançoynu bazen karıştırıyorum.	3,02	1,25	-0,10	-1,04
Bilanço hesaplarının işleyişlerini anlayamıyorum karıştırıyorum.	2,99	1,20	-0,04	-0,93
Hesabı borçlandırmak veya alacaklandırmak tabirlerini karıştırıyorum.	2,98	1,27	0,04	-1,08
Satıcılar hesabı ile alıcılar hesabının hangisini kullanacağımı ayırt etmekte zorlanıyorum.	2,97	1,25	0,06	-1,02
Varlık ve kaynak denkleğinin sistematiğini anlayamıyor karıştırıyorum.	2,97	1,21	-0,01	-0,91
Ticari mal hareketlerini çok karışık buluyorum.	2,96	1,26	0,04	-1,02
Yevmiye kaydı yaparken hangi hesabın borçlu tarafa hangi hesabın alacaklı tarafa kaydedileceğini karıştırıyorum.	2,94	1,24	0,04	-1,00
KDV hesaplarının nasıl çalıştığını anlayamıyorum karıştırıyorum.	2,93	1,26	0,04	-1,09
Ticari mal alışında 153 Ticari Mallar Hs. kullanılırken mal satışında neden 600 Yurtiçi Satışlar Hs. kullanılıyor bunu bir türlü kafamda oturtamıyor karıştırıyorum.	2,91	1,34	0,08	-1,18
Bilanço oluşturmada güçlük çekiyorum.	2,89	1,24	0,08	-1,01
Kasaya para girişi olduğunda neden borçlandırıyoruz bir türlü anlayamıyorum.	2,79	1,27	0,22	-1,02
Sermayeyi bulmakta güçlük çekiyorum.	2,77	1,28	0,19	-1,02
Kasaya para girişi olduğunda neden borçlu tarafa kaydettiğimizi kafamda oturtamıyorum.	2,76	1,30	0,30	-1,03

N=729

Tablo 3. Tanımlayıcı İstatistikler- Öneriler Bölümü

İfadeler	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Çarpıklık	Basıklık
Genel Muhasebe sınavları test yapılmalıdır.	3,03	1,79	-0,36	-1,31
Teorik ders anlatıldıktan sonra gerçek durum örnekleri verilmeli ve soru çözülmelidir.	3,02	1,83	-0,40	-1,39
Dönem başında dönem boyunca işlenecek haftalık detaylı program verilmelidir.	3,00	1,73	-0,44	-1,16
Sınıf mevcudunun kalabalık olması nedeniyle dersler A ve B şubesi şeklinde bölünmelidir.	2,91	1,71	-0,32	-1,20
Muhasebe paket programları kullanımı basit düzeyde gösterilmelidir.	2,83	1,67	-0,34	-1,11
Öğrenciler gruplanmalı ve örnek olaylar grup olarak çözülmelidir.	2,70	1,65	-0,15	-1,17
Öğrenciler ders esnasında sık sık tahtaya kalkmalıdır.	2,49	1,57	0,07	-1,04
Haftalık ödevler verilmelidir.	2,42	1,55	0,08	-1,06
Sınavdan yüksek not alan öğrenciler ödüllendirilmelidir.	2,35	1,51	0,16	-0,92
Genel Muhasebe sınavları klasik yapılmalıdır.	2,13	1,46	0,44	-0,68

N=729

Normal dağılım varsayımının sağlanması için gerekli olan çarpıklık değerinin - 2 ile + 2 aralığında olması gerekmektedir. Basıklık değerinin ise - 2 ile + 2 veya - 3 ile + 3 aralığında yer alması gerekmektedir (Garson, 2012, ss. 18-19). Araştırma sonuçları, Tablo 2 ve Tablo 3'te görüldüğü gibi çarpıklık ve basıklık değerleri referans aralığındadır.

3.4. Araştırmanın Güvenilirliği

Güvenilirlik Analizi, bir testin veya ölçeğin ölçmek istediği şeyi tutarlı ve istikrarlı bir biçimde ölçme derecesidir (Punch, 2011, s. 95). Güvenilirliği ölçmede sıklıkla kullanılan yöntemlerin başında Alfa Katsayısı (Cronbach Alfa) gelmektedir. Alfa katsayısı ölçeklerin içsel tutarlılığını ölçmeyi amaçlamaktadır (Malhatro ve Birks, 2007, s. 358). Ayrıca, alfa katsayısı 0 ve 1 arasında değişen rakamlar almaktadır (Malhatro ve Birks, 2007, s. 358; Dinç ve Abdioğlu, 2009, s. 172; Aknar, Çiçek ve Karakaş, 2018, s. 5).

Bu çalışmada araştırmanın güvenilirliğini ölçmek için Cronbach Alfa Katsayısına bakılmıştır. Alfa Katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği; 0-0,40 arasında güvenilir değil, 0,40-0,60 arasında düşük, 0,60-0,80 arasında oldukça güvenilir ve 0,80-1 arasında ise çok yüksek derecede güvenilirdir (Kalaycı, 2005, s. 405). Buna göre; yapılan test sonucunda araştırmada kullanılan 26 maddeden oluşan kavram yanılgıları ölçeğinin alfa katsayısı 0,945 çıkmış olup bu durumda ölçeğin oldukça güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

3.5. Hipotezlerin Test Edilmesi Sonucunda Ulaşılan Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde araştırma kapsamında oluşturulan hipotezler test edilmiştir. Hipotezlerin test edilmesinde Anova ve Bağımsız Örneklem T Testi'nden yararlanılmıştır. Anova analizleri yapılırken varyansların homojen dağılıp dağılmadığı test edilmiştir. Bu analiz sonucunda anlamlı farklar olması durumunda bu farkın kaynağını ortaya koyabilmek için homejenlik durumuna göre Tukey ve Games-Howell testleri uygulanmıştır.

➤ H_0 : Muhasebe dersi alan öğrencilerin cinsiyetleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Tablo 4. Cinsiyet Değişkenine Göre Bağımsız Örneklem T Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Ortalama	Standart Sapma	Levene		Bağımsız Örneklem T Testi	
				F	p	t	p (2-tailed)
Kadın	394	3,137	0,803	0,094	0,065	3,316	0,001
Erkek	335	2,939	0,804				

Tablo 4’de toplam ölçek düzeylerinde Levene testi sonucunda varyansların homojen dağıldığı ($p>0,05$) görülmektedir. Öğrenciler arasında farkın anlamlı olup olmadığına toplam ölçek düzeyinde bakıldığında ise kadın ile erkekler arasında muhasebe derslerine karşı tutumda anlamlı farklılıkların olduğu ($p<0,05$) sonucuna bağımsız örneklem t testi sonuçlarından ulaşılmıştır. Bu durumda “ H_0 : Muhasebe dersi alan öğrencilerin cinsiyetleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.” hipotezi reddedilmiştir. Sonuç olarak kadınlarda genel muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgılarının erkeklere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir.

➤ “ H_0 : Muhasebe dersi alan öğrencilerin bölümleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.” hipotezi test edilirken öncelikle varyansların homojenliğine bakılmış olup analiz sonucunda Levene istatistiği 0,911 ve p değeri 0,497 bulunmuştur. Bu durumda $p>0,05$ olduğu için grupların varyansları homojen olup varyanslar arasında fark yoktur. Anova analizi sonuçları ise aşağıdaki Tablo 5’deki gibidir.

Tablo 5. Bölüm Değişkeni Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	3,727	7	0,532	0,811	0,578
Grup İçi	473,124	721	0,656		
Toplam	476,851	728			

Tablo 5’de p değerine bakıldığında, $p>0,05$ olup bu nedenle H_0 hipotezi kabul edilir. Diğer bir ifadeyle muhasebe dersi alan öğrencilerin bölümleriyle muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

➤ “ H_0 : Muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersini alma durumları ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.” hipotezi Bağımsız Örneklem T testi ile analiz edilmiştir. Analizler Genel Muhasebe 1 ve Genel Muhasebe 2 dersi için ayrı ayrı yapılmış olup, analiz sonuçları Tablo 6 ve Tablo 7’deki gibidir.

Tablo 6. Dersi Alma Durumu (Genel Muhasebe 1) İçin Bağımsız Örneklem T Testi

Genel Muhasebe 1 Dersini Alma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Levene		Bağımsız Örneklem T Testi	
				F	p	t	p (2-tailed)
İlk defa aldım	643	3,014	0,802	0,105	0,746	-2,988	0,003
Kaldım tekrar aldım	86	3,290	0,827				

Tablo 6’da görüldüğü gibi Genel Muhasebe 1 dersini ilk defa alan ve kalıp tekrar alan öğrencilerin muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamalarında varyansların homojen dağıldığı ($p=0,746>0,05$) ve anlamlı farklılık ($p=0,003<0,05$) olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda kavram yanlışlarının Genel Muhasebe 1 dersini kalıp tekrar alan öğrencilerde ilk defa alan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 7. Dersi Alma Durumu (Genel Muhasebe 2) İçin Bağımsız Örneklem T Testi

Genel Muhasebe 2 Dersini Alma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	Levene		Bağımsız Örneklem T Testi	
				F	p	t	p (2-tailed)
İlk defa aldım	626	3,014	0,805	0,005	0,940	-2,613	0,009
Kaldım tekrar aldım	103	3,238	0,815				

Tablo 7’de görüldüğü üzere Genel Muhasebe 2 dersini ilk defa alan ve kalıp tekrar alan öğrencilerin muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamalarında varyansların homojen dağıldığı ($p=0,940>0,05$) ve anlamlı farklılık ($p=0,009<0,05$) olduğu tespit edilmiştir. Bu durumda kavram yanlışlarının, Genel Muhasebe 1 dersinde olduğu gibi, Genel Muhasebe 2 dersini kalıp tekrar alan öğrencilerde ilk defa alan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

➤ “*Ho: Muhasebe dersi alan öğrencilerin mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme durumları ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.*” hipotezi test edilirken öncelikle varyansların homojenliğine bakılmış olup analiz sonucunda *Levene istatistiği 3,905 ve p değeri 0,021* bulunmuştur. Bu durumda $p<0,05$ olduğu için grupların varyansları homojen değildir ve varyanslar arasında fark vardır. Anova analizinin anlamlı çıkması durumunda varyanslar homojen olmadığı için Games-Howell testi yapılarak farkın kaynakları ortaya konulacaktır. Anova analizi sonuçları Tablo 8’deki gibidir.

Tablo 8. Muhasebe Mesleğini Seçme Durumu Değişkeni Anova Analiz Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	102,369	2	51,184	87,595	0,000
Grup İçi	374,556	641	0,584		
Toplam	476,925	643			

Tablo 8’de görüldüğü üzere $p<0,05$ olup bu nedenle H_0 hipotezi reddedilir. Yani muhasebe dersi alan öğrencilerin mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme durumu ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları arasında anlamlı bir fark vardır. Bu farkın kaynağını belirlemek için ise post hoc (Games-Howell) testi yapılmıştır. Bu testin sonucuna Tablo 9’da yer verilmiştir.

Tablo 9. Muhasebe Mesleğini Seçme Durumu Değişkenine Göre Farklar

(I) Mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme durumunuz	(J) Mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçme durumunuz	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	p
İstemiyorum	Kararsızım	0,24819*	0,06863	0,001
	İstiyorum	0,37716*	0,09121	0,000

Tablo 9’da görüldüğü gibi muhasebe mesleğini seçmeyi istemeyen öğrenciler ile muhasebe mesleğini seçmeyi isteyen ve kararsız öğrenciler arasında kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak muhasebe mesleğini seçmeyi istemeyen öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarının ortalamaları muhasebe mesleğini seçmeyi isteyen ve kararsız durumdaki öğrencilere göre daha yüksektir.

➤ “*Ho: Muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe derslerine çalışma sebepleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.*” hipotezi test edilirken öncelikle varyansların homojenliğine bakılmış olup analiz sonucunda *Levene istatistiği 2,210 ve p değeri 0,066* bulunmuştur. Bu durumda $p > 0,05$ olduğu için grupların varyansları homojendir ve varyanslar arasında fark yoktur. Anova analizi sonuçları ise Tablo 10’daki gibidir.

Tablo 10. Muhasebe Dersine Çalışma Sebepleri Değişkeni Anova Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	36,895	4	9,224	15,179	0,000
Grup İçi	439,956	724	0,608		
Toplam	476,851	728			

Tablo 10’da görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten küçüktür. Bu durumda H_0 hipotezi reddedilir. Yani muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersine çalışma sebepleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Bu farkın kaynağını belirlemek için ise varyanslar homojen dağıldığı için Tukey testi yapılır. Bu testin sonucuna Tablo 11’de yer verilmiştir.

Tablo 11. Muhasebe Dersine Çalışma Sebepleri Değişkenine Göre Farklar

(I) Muhasebe dersine çalışma sebebiniz nedir	(J) Muhasebe dersine çalışma sebebiniz nedir	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	p
Bu dersi geçebilmek için	Akademik kariyer perspektifimi geliştirmek için	0,58173*	0,09909	0,000
	İş hayatımda yardımcı olması düşüncesiyle	0,43717*	0,07140	0,000
	Teorik bilgimi geliştirmek için	0,68189*	0,11890	0,000
Teorik bilgimi geliştirmek için	İşletmelerin işleyişini daha iyi anlayabilmek için	-0,42555*	0,14484	0,028

Tablo 11 incelendiğinde muhasebe dersine çalışma sebepleri ile kavram yanılgıları ortalamaları arasında oluşan anlamlı farkın “bu dersi geçebilmek için” seçeneğini seçen öğrencilerle akademik kariyer perspektifimi geliştirmek için, iş hayatımda yardımcı olması düşüncesiyle, teorik bilgimi geliştirmek için seçeneklerini seçen öğrenciler arasında olduğu ve dersi geçebilmek için çalışan öğrencilerde diğerlerine göre kavram yanılgılarının daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca Tablo 11’ in incelenmesi sonucunda teorik bilgisini geliştirmek için çalışan öğrencilerle

işletmenin işleyişini daha iyi anlamak için çalışan öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunduğu ve buna göre teorik bilgisini geliştirmek isteyen öğrencilerde daha düşük düzeyde kavram yanlışlarının olduğu tespit edilmiştir.

➤ “*H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süreleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.*” hipotezi test edilirken öncelikle varyansların homojenliğine bakılmış olup analiz sonucunda *Levene istatistiği 1,960 ve p değeri 0,119* bulunmuştur. Bu durumda $p > 0,05$ olduğu için grupların varyansları homojendir ve varyanslar arasında fark yoktur. Anova analizi sonuçları ise Tablo 12’deki gibidir.

Tablo 12. Muhasebe Dersine Çalışma İçin Harcanan Süre Değişkeni Anova Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	18,978	3	6,326	10,016	0,000
Grup İçi	457,873	725	0,632		
Toplam	476,851	728			

Tablo 12’de görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten küçüktür. Bu durumda H₀ hipotezi reddedilir. Yani muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersine çalışma için harcanan süreleri ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Bu farkın kaynağını belirlemek için ise varyanslar homojen dağıldığı için Tukey testi yapılır. Bu testin sonucuna Tablo 13’te yer verilmiştir.

Tablo 13. Muhasebe Dersine Çalışma İçin Harcanan Süre Değişkenine Göre Farklar

(I) Muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süre ne kadardır	(J) Muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süre ne kadardır	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	p
	1 saatten az	0,26164*	0,08908	0,018
Haftalık değil sadece sınav zamanı çalışıyorum	1-3 saat arası	0,36193*	0,07459	0,000
	3 saat üzeri	0,47244*	0,10507	0,000

Tablo 13’de görüldüğü gibi haftalık değil sadece sınav zamanında genel muhasebe derslerine çalışan öğrencilerde oluşan kavram yanlışları haftalık çalışan (1 saatten az, 1-3 saat arası ve 3 saat üzeri) öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu sonucun, sadece sınav zamanlarında çalışan öğrencilerin konuları haftalık olarak çalışmadıkları için tam olarak özümsemeyecekleri için beklenen bir durum olduğu söylenebilir.

➤ “*H₀: Muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe dersini daha iyi anladıkları yöntem ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.*” hipotezi test edilirken öncelikle varyansların homojenliğine bakılmış olup analiz sonucunda *Levene istatistiği 2,711 ve p değeri 0,044* bulunmuştur. Bu durumda $p < 0,05$ olduğu için grupların varyansları homojen değildir ve varyanslar arasında fark vardır. Anova analizinin anlamlı olup olmadığına bakıldığında ise sonuçlar Tablo 14’de görüldüğü üzere anlamsızdır.

Tablo 14. Muhasebe Dersini Daha İyi Anladıkları Yöntem Değişkeni Anova Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	1,650	3	0,550	0,839	0,473
Grup İçi	475,201	725	0,655		
Toplam	476,851	728			

Tablo 14’de p değerine bakıldığında, $p > 0,05$ olup bu nedenle H_0 hipotezi kabul edilir. Diğer bir ifadeyle muhasebe dersi alan öğrencilerin dersi daha iyi anladıkları yöntem ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir fark yoktur.

➤ “ H_0 : Muhasebe dersi alan öğrencilerin derse devam durumları ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.” hipotezi test edilirken öncelikle varyansların homojenliğine bakılmış olup analiz sonucunda *Levene istatistiği* 0,211 ve *p değeri* 0,889 bulunmuştur. Bu durumda $p > 0,05$ olduğu için grupların varyansları homojendir ve varyanslar arasında fark yoktur. Anova analizi sonuçları ise Tablo 15’teki gibidir.

Tablo 15. Derse Devam Durumu Değişkeni Anova Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar Arası	21,506	3	7,169	11,414	0,000
Grup İçi	455,346	725	0,628		
Toplam	476,851	728			

Tablo 15’te görüldüğü gibi p değeri 0,05’ten küçüktür. Bu durumda H_0 hipotezi reddedilir. Yani muhasebe dersi alan öğrencilerin derse devam durumları ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanılgıları ortalamaları arasında anlamlı bir fark vardır. Bu farkın kaynağını belirlemek için ise varyanslar homejen dağıldığı için Tukey testi yapılmıştır. Bu testin sonucuna Tablo 16’da yer verilmiştir.

Tablo 16. Derse Devam Durumu Değişkenine Göre Farklar

(I) Derslere devam durumunuz	(J) Derslere devam durumunuz	Ortalama Farkı (I-J)	Standart Hata	p
	% 70’den az	-0,41781*	0,08050	0,000
% 91 - %100 arası	% 70 - % 80 arası	-0,40816*	0,08099	0,000

Tablo 16’da görüldüğü gibi derslere % 91 - % 100 arasında derslere devam eden öğrencilerde oluşan kavram yanılgısı ortalaması derslere % 70’den az katılan ve % 70 - % 80 arasında derslere katılan öğrencilere göre daha düşüktür. Bu durum derslere sürekli katılan öğrencilerin konular arasında kopukluk yaşamaması ve öğretim elemanından konuyu doğrudan dinlemesi faktörleri düşünüldüğünde sonucun beklenen bir durum olduğu söylenebilir.

4. SONUÇ

Üniversitelerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültelerindeki bölümlerin birinci sınıf temel derslerinden birisi Finansal Muhasebe, Genel Muhasebe, Muhasebe gibi adlarla müfredatlarda yer alan muhasebe dersleridir. Öğrenciler muhasebenin temel bilgilerini bu derslerde öğrenmektedir. Bu bakımdan muhasebe dersi alan öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarının

ortaya konulması ve bu yanlışların giderilmesi konusunda çözüm önerilerinin sunulması oldukça önemlidir.

Araştırma sonucunda çalışma kapsamında belirlenen hipotezlerin test edilmesiyle birlikte ulaşılan sonuçlar ele alındığında; (1) Cinsiyet değişkenine göre genel muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışlarının durumunun incelenmesi sonucunda kavram yanlışlarının kadınlarda erkeklere göre daha fazla olduğu tespit edilmiştir. (2) Muhasebe dersi alan öğrencilerin bölümleriyle muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları ortalamaları arasında anlamlı bir fark çıkmamıştır. Aynı fakülte'deki benzer puan aralıklarında olan öğrencilerin birinci sınıf temel derslerinden birisini aldıkları düşünüldüğünde bölümler arası fark çıkmamasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. (3) Muhasebe dersini alma durumlarına bakıldığında Genel Muhasebe 1 dersinde olduğu gibi, Genel Muhasebe 2 dersini kalıp tekrar alan öğrencilerde kavram yanlışları ilk defa alan öğrencilere göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. (4) Muhasebe mesleğini seçmeyi istemeyen öğrencilerde oluşan kavram yanlışlarının ortalamaları muhasebe mesleğini seçmeyi isteyen ve kararsız durumdaki öğrencilere göre daha yüksektir. Meslek olarak muhasebeye ilgi duymayan öğrencilerin derse ilgi durumları da diğer öğrencilere göre daha düşük olacağı varsayıldığında muhasebe mesleğini seçmeyi düşünmeyen öğrencilerde kavram yanlışlarının daha yüksek olması beklenen bir durumdur. (5) Muhasebe dersine çalışma sebepleri ile kavram yanlışları ortalamaları arasında oluşan anlamlı fark "bu dersi geçebilmek için" seçeneğini seçen öğrencilerle diğer öğrenciler arasında çıkmıştır. Buna göre dersi geçebilmek için çalışan öğrencilerde diğerlerine göre kavram yanlışları daha fazladır. (6) Sınav zamanında genel muhasebe derslerine çalışan öğrencilerde oluşan kavram yanlışları haftalık çalışan öğrencilere göre daha yüksek çıkmıştır. Bu sonucun, sadece sınav zamanlarında çalışan öğrencilerin konuları haftalık olarak çalışmadıkları için tam olarak özümsemeyecekleri için beklenen bir durum olduğu söylenebilir. (7) Muhasebe dersi alan öğrencilerin dersi daha iyi anladıkları yöntem (sunum ve tahta kullanımı) ile muhasebe derslerinde oluşan kavram yanlışları arasında bir fark çıkmamıştır. (8) Derslere devam noktasında yapılan analiz sonucunda, derslere daha fazla devam eden öğrencilerde oluşan kavram yanlışları derslere daha az katılan öğrencilere göre daha düşüktür. Bu sonucun derslere sürekli katılan öğrencilerin konular arasında kopukluk yaşamaması ve öğretim elemanından konuyu doğrudan dinlemesi faktörleri düşünüldüğünde beklenen bir durum olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, muhasebe dersi alan öğrencilerde oluşan kavram yanlışları cinsiyet, dersi alma durumları, mezun olduğunda muhasebe mesleğini seçmeleri, muhasebe derslerine çalışma sebepleri, muhasebe dersine çalışmak için harcanan haftalık süreleri ve öğrencilerin devam durumları değişkenleri bakımından anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Öğrencilerin hangi noktalarda kavram yanlışları yaşadıklarının tespit edilmesi muhasebe derslerinde başarı düzeylerinin artırılmasında oldukça önemlidir. Bu tespitler ışığında, öğretim elemanları öğrencilerin kavram yanlışlarını azaltmak ve muhasebe derslerine karşı ilgiyi artırmak için çeşitli öğrenme yöntemleri geliştirebilirler. Örneğin, öğrenciler çeşitli gruplara bölünerek sık sık örnek olay çözümüne gidilebilir, haftalık ödevler verilebilir, öğrenciler ders esnasında tahtaya kaldırılabilir. Son olarak, öğretim elemanlarının bu çalışmada kullanılan anket formu veya benzer anket formları kullanması öğrencilerde oluşan kavram yanlışları hakkında bilgi sahibi olmasına ve öğrencilerin durumunu istatistiksel olarak anlamasını sağlayacaktır. Bunun sonucunda da öğretim elemanları öğrencilerin başarı düzeyini artırıcı öğretim faaliyetleri gerçekleştirebilecektir.

KAYNAKÇA

- Aknar, A., Çiçek, B., ve Karakaş, Y. (2018). Çalışanların demografik özellikleri açısından tükenmişlik algıları: Belek'teki 5 yıldızlı oteller üzerine bir araştırma. *International Journal of Management and Administration*, 2(3), 1-16. doi: 10.29064/ijma.351897
- Baki, A., ve Bell, A. (1997). *Ortaöğretim matematik öğretimi*. Ankara: YÖK Dünya Bankası.
- Coetzee, S. A., Schmulian, A., ve Coetzee, R. (2018). Web conferencing-based tutorials: student perceptions thereof and the effect on academic performance in accounting education. *Accounting Education*, 27(5), 531-546. doi: 10.1080/09639284.2017.1417876
- Çankaya, F., ve Dinç, E. (2009). Powerpoint ve klasik usulde muhasebe eğitimi alan öğrenciler arasındaki farklılıkların tespiti: Karadeniz Teknik Üniversitesinde bir araştırma. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (17), 28-52.
- Dinç, E., ve Abdioğlu, H. (2009). İşletmelerde kurumsal yönetim anlayışı ve muhasebe bilgi sistemi ilişkisi: İMKB-100 şirketleri üzerine ampirik bir araştırma. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (21), 157-184.
- Djatej, A., Chen, Y., Eriksen, S., ve Zhou, D. (2015). Understanding students' major choice in accounting: an application of the theory of reasoned action. *Global Perspectives on Accounting Education*, (12), 53-72.
- Erol, İ., ve Demirel U., B. (2015). Finansal Muhasebe derslerinde öğrencilerde oluşan kavram yanılgılarının incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1078-1088.
- Ertan, Y., Yücel, E., ve Saraç, M. (2014). Kavram haritaları tekniğinin muhasebe eğitiminde kullanılması: Uludağ Üniversitesi uygulaması. *Business and Economics Research Journal*, 5(1), 107-122.
- Garson, D. (2012). *Testing Statistical Assumptions*, USA: Statistical Associates Publishing.
- Gerekan, B., ve Aygün, D. (2012), Üniversitelerdeki muhasebe eğitimine yönelik öğrencilerin algıları: Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Rize Üniversitesi karşılaştırması. *Muhasebe ve Denetim Bakış*, (38), 133-144.
- Kalaycı, Ş. (Ed.). (2005). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kalkan, A., ve Uğuz, S. (2010). Kavram haritası tekniğinin genel işletme dersi için uygulanması ve öğrenci görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (3), 74-82.
- Kızılgöl, O., Kılıç, B. I., ve Abdioğlu, H. (2016). The effects of using the concept mapping and the traditional method on the academic achievement of students in learning the fundamental topics of cost accounting. *Journal of Business Economics and Finance*, 5(2). doi: 10.17261/Pressacademia.2016219260
- Malhatro, N. ve Birks, D. (2007). *Marketing Research an Applied Approach*, Third European Edition, England: Prentice Hall.
- Punch, K., F. (2011), *Sosyal araştırmalara giriş.*, Ankara: Siyasal Kitabevi.

Şeker, Y., ve İŞleyen, A. (2017). *Muhasebe derslerine karşı ğrenci tutumlarının incelenmesine yönelik bir araştırma*. Ayhan B., Ay M., AvŐarođlu S., ve Akpınar Ő.(Dizi Ed.), Sosyal ve BeŐeri Bilimler AraŐtırmaları 2017 (s. 385-396) içinde. Konya: izgi Kitabevi.

Türk Dil Kurumu. (t.y.). Güncel Türkçe sözlük, eriŐim adresi: <http://www.tdk.gov.tr>

Ubuz, B. (1999). 10. ve 11. sınıf ğrencilerinin temel geometri konularındaki hataları ve kavram yanlışları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16-17, 95-104.

Yıldız, S., ve lk, S. (2016). Muhasebe eğitiminde kavram yanlışları ve kavram yanlışlarının önlenmesinde kavram haritalarının kullanımı. *Muhasebe ve Denetime Bakış*, (50), 115-140.